

سواحل مکران دروازه طلایی کشور برای توسعه صادرات



مجاورت سواحل مکران با آبهای آزاد بین‌المللی می‌تواند به عنوان یک مزیت مهم صادرات محصولات پتروشیمی کشورمان را تسهیل کند.

سواحل خلیج فارس و دریای عمان با توجه به ویژگی‌های منحصربه‌فرد خود مکانی مناسب برای توسعه صنعت پتروشیمی است و با توجه به وجود منابع گسترده گاز، قابلیت‌های خوبی برای توسعه در تمامی بخش‌ها را دارند.

سواحل مکران به عنوان میزبان صنایع مختلف از جمله مجتمع‌های پتروشیمی و فولادی می‌تواند به عنوان قطب جدید اقتصادی ایران در آینده مسیر توسعه در جنوب و شرق کشور را هموار کند و همچنین می‌تواند دروازه‌ای جدید و راهبردی برای صادرات انواع محصولات باشد. یکی از مهم‌ترین قابلیت‌های این منطقه، مجاورت آن با آبهای آزاد بین‌المللی در سرتاسر مرز جنوبی، همسایگی مستقیم با کشورهای پاکستان و افغانستان، و به طور غیرمستقیم با کشورهای آسیای مرکزی (از طریق ترکمنستان) است که یک راه غیرقابل چشم‌پوشی برای این کشورهای محصور در خشکی (به جز پاکستان) به دریاهای آزاد محسوب می‌شود.

همچنین استان سیستان و بلوچستان در مسیر دو کریدور از سه کریدور ترانزیتی بزرگ دنیا قرار دارد. این امر، منطقه مکران را به عنوان محور ترانزیتی طرح توسعه جنوب شرق مطرح می‌کند.

مطالعه برای ایجاد مجتمع‌های پتروشیمی در سواحل مکران سال‌ها قبل آغاز شده بود که به دلیل عدم وجود زیرساخت‌ها، اقدامی برای اجرایی کردن این مطالعه‌ها انجام نگرفت و در این مسیر چندسالی است که شرکت سرمایه‌گذاری ساتا در طرح پتروشیمی مکران در چابهار احداث چندین واحد پتروشیمی را برنامه‌ریزی کرده است.

در طرح اولیه شهرک پتروشیمی مکران در منطقه آزاد چابهار قرار بود 18 طرح پتروشیمی در سه فاز ساخته شوند که طرح‌ها برای تولید محصولات بالادستی متانول، اوره، آمونیاک، الفین‌ها و محصولات آروماتیک از خوراک‌های اتان، متان و میعانات گازی برنامه‌ریزی شده

بود.

گفتنی است که با تغییراتی که در سال‌های 93 و 94 در قیمت جهانی نفت و به طبع آن محصولات پتروشیمی رخ داد، شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران در صدد برآمد تا ضمن بررسی بازارهای آتی محصولات پتروشیمی، از نظرهای مشاوران زبده بین‌المللی برای بازطراحی شهرک پتروشیمی مکران که سومین قطب پتروشیمی کشور خواهد بود اقدام نماید؛ لذا با چندین مشاور بین‌المللی متخصص در طراحی شهرک‌های صنعتی خصوصاً پارک‌های پتروشیمی وارد همکاری شد که در نتیجه مقرر شد شهرک پتروشیمی مکران در چند فاز طراحی و ساخته شود.

در این میان نکته‌ای که همزمان با توسعه صنعت پتروشیمی در این منطقه استراتژیک باید مورد توجه ویژه قرار بگیرد، در نظر گرفتن شرایط زیست‌محیطی است و رعایت محیط زیست باید خط قرمز ایجاد مجتمع‌های پتروشیمی در سواحل منحصربه‌فرد دریای عمان باشد همچنین توجه به زیرساخت‌های منطقه و رعایت قوانین زیست محیطی می‌تواند توسعه پاک در این منطقه بکر را به همراه آورد و می‌توان با عزمی ملی از محیط زیست این منطقه بکر صیانت کرد.

بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده چابهار به عنوان قطب جدید پتروشیمی ایران میزبان مجتمع‌های جدید پتروشیمی خواهد بود و بر اساس برنامه‌ریزی‌های اولیه ۳۰ طرح پایین دستی نیز در این منطقه تعریف شده که با تکمیل زنجیره ارزش، محصولات متنوع و جدیدی وارد سبد محصولات صنعت پتروشیمی خواهد کرد و در نهایت، توسعه متوازن در بخش‌های بالادست و پایین‌دست تکمیل زنجیره ارزش را به همراه خواهد داشت.

کارشناسان اعتقاد دارند که چابهار، به دلیل نزدیکی به آب‌های آزاد دارای اهمیت ویژه‌ای است و نزدیکی به بازار مصرف که کشورهای چین و هند بارزترین آنها به شمار می‌روند، یک مزیت منحصربه‌فرد است و با توجه به حضور هندی‌ها در توسعه بندر چابهار آینده‌ای روشن برای کل این منطقه متصور است و باید با جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید روند توسعه این منطقه را شتاب بخشید.

افزایش صادرات آن هم صادرات غیرنفتی نشانگر اقتصاد سالم و پویاست که به منزله توانمندی و ظرفیت بالفعل کشور برای ایجاد درآمد پایدار است و هر چه صادرات غیرنفتی کشور افزایش پیدا کند فرصت حضور در بازارهای جهانی هم گسترده‌تر خواهد شد که نتیجه اساسی این امر هم شکوفایی اقتصاد کشور و استفاده از درآمدهای آن است و بدون تردید ساخت مجتمع‌های پتروشیمی در سواحل مکران می‌تواند رشدی مطلوب و قبل توجه را در توسعه اقتصادی و صنعتی ایران رقم بزند. صنعت پتروشیمی ایران که هم اکنون در مسیر رشد و توسعه قرار گرفته

با توجه به هدف گذاری های انجام شده برای کاهش خام فروشی نیازمند تکمیل زنجیره ارزش است، از این رو همزمان با توسعه بخش بالادست آن، صنایع تکمیلی این صنعت با ارزش نیز باید به عنوان راهبردی ملی، مورد توجه قرار گیرد.

دسترسی به بازارهای جدید و تنوع در سبد محصول از دستاوردهای توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی است و ظرفیت تولید این صنعت را در سال های آتی به طور چشمگیری افزایش خواهد داد.

تحلیلگران انرژی اعتقاد دارند که دسترسی به خوراک و نزدیکی به آبهای آزاد به عنوان دو مزیت منطقه چابهار، میتواند زمینه را برای حضور سرمایه گذاران در بخشهای متنوع و مرتبط با صنعت پتروشیمی تسهیل کنند و بدون تردید ساخت مجتمع های پتروشیمی در این منطقه سودآور خواهد بود و میتواند اقتصاد منطقه را متحول کرده و سبب رونق و شکوفایی شود.

در پایان باید یک بار دیگر بر این نکته تاکید کرد که ایران با توجه به دارا بودن ذخایر گسترده نفت و گاز، آینده ای روشن و چشم اندازی موفق خواهد داشت و میتواند با تامین مالی طرح های توسعه ای در صنعت نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی اقتصاد ایران را متحول کرد. امروز صنعت پتروشیمی ایران در حال رقم زدن جهشی تازه است و سرمایه گذاران میتوانند با تامین مالی طرح ها در روند رشد و توسعه این صنعت مشارکت فعالی داشته باشند.